

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 23.12.2008
COM(2008)893 final

2008/0259 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de stabilire a unei proceduri pentru negocierea și încheierea acordurilor bilaterale între statele membre și țările terțe privind aspecte sectoriale și având ca obiect legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În conformitate cu articolul 65 Titlul IV din Tratatul CE, introdus de Tratatul de la Amsterdam, au fost adoptate o serie de instrumente comunitare în domeniul justiției civile¹.

În afară de această legislație comunitară care constituie parte integrantă a acquis-ului, domeniul justiției civile se caracterizează, pentru multe state membre, prin existența unei serii de acorduri bilaterale pe care acestea le-au încheiat cu țările terțe înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor relevante din Tratatul de la Amsterdam sau înainte de aderarea acestora la Comunitatea Europeană. În măsura în care asemenea acorduri preexistente conțin prevederi incompatibile cu dispozițiile Tratatului CE, statele membre trebuie să adopte, în conformitate cu articolul 307 din Tratatul CE, toate măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitățile. Curtea Europeană de Justiție a confirmat faptul că, dacă este necesar, statelor membre le incumbă obligația de a denunța acordurile care sunt incompatibile cu acquisul comunitar.

De asemenea, în afară de acordurile bilaterale preexistente, ar putea fi necesară încheierea de noi acorduri cu țările terțe care să reglementeze domeniile justiției civile care intră în domeniul de aplicare al titlului IV din Tratatul CE. În paralel cu dezvoltarea spațiului judiciar european în domeniul cooperării în materie civilă și comercială, Comunitatea a dobândit o competență externă exclusivă privind negocierea și încheierea de acorduri internaționale cu

¹ Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 privind procedurile de insolvență, JO L 160, 30.6.2000, p. 1.
Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, JO L 12, 16.1.2001, p. 1.
Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială, JO L 174, 27.6.2001, p. 1.
Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, JO L338, 23.12.2003, p. 1.
Directiva 2003/8/CE a Consiliului de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii, JO L 26, 31.1.2003, p. 41.
Directiva 2004/80/CE a Consiliului privind despăgubirea victimelor infracționalității, JO L 261, 6.8.2004, p. 65.
Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea unui Titlu Executoriu European pentru creanțele necontestate, JO L 143, 30.4. 2004, p. 15.
Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată, JO L 399, 30.12. 2006, p. 1.
Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II), JO L 199, 31.7.2007, p. 40.
Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, JO L 199, 31.7. 2007, p. 1.
Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea actelor) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului, JO L 324, 10.12.2007, p. 79.
Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), JO L 177, 4.7.2008, p. 6.
Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, JO L 136, 21.5.2008, p. 3.

țările terțe într-o serie de domenii importante menționate în titlul IV din Tratatul CE. Acest fapt a fost confirmat de CEJ în avizul 1/03 din 7 februarie 2006 privind încheierea noii Convenții de la Lugano². Curtea a confirmat dobândirea de către Comunitate a competenței exclusive de a încheia acorduri internaționale cu țările terțe în chestiuni care vizează, printre altele, normele stabilite în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 („Bruxelles I”), în special în ceea ce privește competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. În avizul său, Curtea a constatat că din analiza dispozițiilor noii Convenții de la Lugano privind normele care reglementează competența judiciară rezultă că aceste dispoziții afectează aplicarea uniformă și consecventă a normelor comunitare privind competența și funcționarea corectă a sistemului instituit prin normele menționate³. În ceea ce privește normele propuse de Convenție privind recunoașterea și executarea hotărârilor, Curtea a ajuns la o concluzie similară. Aceasta a constatat că normele comunitare privind recunoașterea și executarea hotărârilor nu pot fi disociate de cele privind competența instanțelor, formând cu acestea un sistem unitar și coerent, și că noua Convenție de la Lugano ar afecta aplicarea uniformă și consecventă a normelor comunitare atât în ceea ce privește competența instanțelor, recunoașterea și executarea hotărârilor, cât și funcționarea corespunzătoare a sistemului unitar instituit prin respectivele norme⁴.

Prin urmare, trebuie să luăm în considerare dobândirea de către Comisie a unei competențe exclusive în ceea ce privește negocierea și încheierea unui mare număr din acordurile bilaterale menționate mai sus.

Cu toate acestea, trebuie evaluat dacă în prezent există un interes suficient la nivel comunitar de a înlocui cu acorduri comunitare toate aceste acorduri existente sau propuse încheiate între statele membre și țări terțe. Din acest motiv, este necesară instituirea unei proceduri având în vedere o dublă finalitate. Prima este aceea de a permite Comunității să evalueze dacă există sau nu un interes comunitar suficient pentru încheierea unui anumit acord. A doua este de a autoriza statele membre să încheie acordul în cauză dacă în prezent nu există nici un interes comunitar pentru încheierea unui acord comunitar⁵.

Acordul menționat trebuie să respecte concluziile Consiliului JAI din 19 aprilie 2007⁶.

De asemenea, Comisia a admis că trebuie stabilită, de asemenea, o procedură pentru acordurile care au incidență asupra regulamentelor⁷ Roma II⁸ și Roma I⁹.

² Avizul 1/03 din 7 februarie 2006, Rec. 2006, p. I-1145.

³ Avizul 1/03 Lugano, pct. 161.

⁴ Avizul 1/03 Lugano, pct. 161.

⁵ O soluție similară a fost adoptată anterior în sectorul aviației civile: a se vedea Regulamentul (CE) nr. 847/2004 privind negocierea și punerea în aplicare a acordurilor de reglementare a serviciilor aeriene dintre statele membre și țările terțe, JO L 157, 30.4. 2004, p.7.

⁶ La 19 aprilie 2007, Consiliul JAI a recomandat că, în ceea ce privește viitoarele acorduri bilaterale și orice modificări ale acordurilor bilaterale existente cu anumite țări terțe privind obligațiile de întreținere, trebuie introdusă „o procedură pentru negocierea și încheierea unor asemenea acorduri, inspirate din precedentele existente în dreptul comunitar, printre altele, cel privind procedura aplicabilă în cazul serviciilor aeriene. Această procedură ar trebui să stabilească criteriile și condițiile pentru a evalua dacă încheierea unui asemenea acord servește interesului comunitar. Dacă nu este cazul, procedura trebuie să stabilească criteriile și condițiile pentru negocierea și încheierea unor asemenea acorduri de către statele membre, în special dacă dispozițiile preconizate ale acordului nu sunt în concordanță cu dreptul comunitar, astfel încât să se asigure că acordurile nu compromit sistemul instituit deja”.

Prin urmare, Comisia propune ca o asemenea procedură să fie instituită pentru anumite acorduri bilaterale privind aspecte sectoriale. Astfel, procedura propusă este aplicabilă pentru două categorii diferite de domenii sectoriale. O propunere se referă la aspecte sectoriale privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială, a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere, precum și la legea aplicabilă aspectelor legate de obligațiile de întreținere. Cealaltă propunere are în vedere aspecte sectoriale privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale.

Prezenta propunere are în vedere o procedură în baza căreia statele membre să fie autorizate în al doilea domeniu menționat, respectiv legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale în diferite aspecte sectoriale. În paralel cu această propunere, Comisia prezintă o propunere separată privind o procedură similară în materie matrimonială, cea a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere. Întrucât ultimul domeniu este supus votului unanim, aceste propuneri trebuie prezentate în acte legislative separate.

2. CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI EVALUAREA IMPACTULUI

Comisia a evaluat de diferite opțiuni în vederea atingerii obiectivelor descrise anterior, fără însă a efectua o evaluare formală a impactului, având în vedere natura specifică a subiectului. La 11 martie și 26 mai 2008, au avut loc două întâlniri, la Bruxelles, cu experți din statele membre în vederea realizării unui schimb de idei și opinii.

În general, în ceea ce privește domeniul de aplicare a propunerii, statele membre ar fi preferat un instrument orizontal care să ia în considerare atât acordurile bilaterale de tip sectorial, cât și acordurile „de tip Lugano” privind competența, recunoașterea și executarea deciziilor în materie civilă și comercială, precum și „acordurile mai cuprinzătoare” privind cooperarea judiciară care ar putea avea ca obiect chestiuni de drept penal, civil, dreptul familiei sau drept administrativ.

Cu toate acestea, este posibil ca asemenea acorduri care vizează aspecte legate de competență, recunoaștere și executare în materie civilă și comercială, să aducă atingere cadrului juridic comunitar instituit în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială și, prin urmare, să afecteze în mod considerabil acquis-ul existent, care este bazat pe conceptul integrării și certitudinii juridice pentru cetățenii europeni, în vederea facilitării accesului la justiție al acestora.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II), stabilește în considerentul 37 următoarele: „Comisia va face o propunere Parlamentului European și Consiliului cu privire la procedurile și condițiile în temeiul cărora statele membre vor putea negocia și încheia, în nume propriu, acorduri cu țări terțe, cu titlu individual și excepțional, privind aspecte sectoriale, care conțin dispoziții referitoare la legea aplicabilă obligațiilor necontractuale”.

⁸ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) conține un considerent similar (considerentul 42).

⁹ Într-adevăr, în aceste cazuri, ar putea fi utilă adoptarea unor dispoziții privind legea aplicabilă în materie contractuală și necontractuală, în vederea reglementării unor situații specifice. Acestea ar putea fi legate, de exemplu, de aspecte legate de administrarea transportului aerian sau rutier. Exemple de acest tip de acorduri sectoriale sunt Convenția din 4 iulie 1949 dintre Franța și Elveția privind construirea și gestionarea aeroportului Basel-Mulhouse și acordul din 25 aprilie 1977 dintre Germania și Elveția privind drumul dintre Lörrach și Weil am Rhein de pe teritoriul Elveției.

Prin urmare, întrucât sistemul propus de Comisie trebuie considerat o procedură derogatorie în raport cu dreptul comunitar, acesta se limitează la minimul necesar pentru realizarea obiectivelor descrise mai sus.

În vederea instituirii procedurii, Comisia a analizat mai multe opțiuni.

Un statu-quo „pasiv”, și anume opțiunea de a nu adopta nicio măsură pentru rezolvarea problemei, ar pune statele membre în imposibilitatea de a încheia acorduri cu țările terțe în domeniile identificate.

Un statu-quo „activ” implică opțiunea de a nu institui nici o procedură legislativă în ceea ce privește delegarea de competențe comunitare. Toate acordurile dintre statele membre și țările terțe ar trebui negociate și încheiate de către Comunitate, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 300 din Tratatul CE, chiar și atunci când un singur stat membru are interes de a încheia un asemenea acord.

Următoarea opțiune constă în emiterea unei autorizări de către Comunitate, în baza criteriilor generale stabilite printr-un instrument legislativ (de exemplu, un regulament) sau printr-o decizie a Consiliului (în baza instrumentului legislativ menționat anterior). Avantajul unei asemenea opțiuni ar fi o procedură mai simplă care să stabilească o abordare comună în toate situațiile. Inconvenientul acestei opțiuni este faptul că presupune stabilirea prealabilă a condițiilor care permit unui stat membru să negocieze și să încheie acorduri cu țările terțe. Întrucât domeniul cooperării judiciare în materie civilă este într-o continuă evoluție în cadrul Comunității, această opțiune ar presupune nevoia stabilirii unor criterii diferite pentru fiecare instrument al acquis-ului (Regulamentul Bruxelles II, Regulamentul Roma I, Regulamentul Roma II, proiectul de regulament privind obligațiile de întreținere etc).

Dimpotrivă, ultima opțiune selectată de Comisie prevede acordarea unei autorizări specifice, de la caz la caz, după evaluarea acordului notificat de statul membru în baza criteriilor obiective. Comisia adresează statului membru, dacă este cazul, orientări în materie de negociere și efectuează o evaluare a rezultatului negocierilor înainte de a autoriza încheierea finală a acordului.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

• Rezumatul măsurii propuse

Obiectivul propunerii este de a institui o procedură la nivelul Comunității în baza căreia să se evalueze dacă aceasta prezintă un interes suficient pentru a se încheia acordurile bilaterale propuse cu țările terțe și, în absența acestuia, să autorizeze statele membre să încheie aceste acorduri cu țările terțe în domenii specifice privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială care aparțin competenței exclusive a Comunității.

Întrucât autorizarea acordată statelor membre constituie o derogare de la norma conform căreia Comunitatea are competențe exclusive în ceea ce privește încheierea acordurilor internaționale în aceste materii, procedura trebuie considerată o măsură excepțională și trebuie să aibă o durată și un domeniu de aplicare limitate.

Comisia propune ca procedura să aibă o aplicare limitată doar la aspecte sectoriale, pe de o parte cele în materie matrimonială, a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere și, pe

de altă parte, cele privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale. Prezenta propunere abordează al doilea aspect.

În vederea păstrării acquis-ului comunitar, precum și a integrității sistemului comunitar în domeniul avut în vedere, Comisia propune garanțiile care urmează.

Procedura se bazează pe notificarea prealabilă a proiectului de acord de către statul membru care dorește să obțină autorizarea de a renegocia și încheia acordul cu țara terță în baza unor condiții specifice care urmează a fi evaluate de la caz la caz.

În cazul în care Comunitatea a încheiat deja un acord având același obiect cu țara terță vizată, statul membru nu este autorizat să negocieze sau să încheie acordul cu respectiva țară terță, orice cerere în acest sens urmând a fi respinsă. În caz contrar, Comisia trebuie să stabilească dacă în viitorul apropiat se prevede încheierea unui asemenea acord. Dacă un asemenea acord nu este preconizat în viitorul apropiat, Comisia poate acorda autorizarea, sub rezerva îndeplinirii următoarelor două condiții: (a) statul membru în cauză a făcut dovada unui interes specific de a încheia un acord cu țara terță privind, în special, existența unor legături economice, geografice, culturale sau istorice între statul membru și țara terță (b) Comisia stabilește că acordul propus are un efect limitat asupra aplicării uniforme și consecvente a normelor comunitare în vigoare și asupra funcționării corespunzătoare a sistemului stabilit de normele în cauză.

De asemenea, procedura prevede includerea în acorduri a unor clauze de caducitate pentru a se limita valabilitatea temporală a acordurilor încheiate de statele membre până la momentul încheierii de către Comunitate a unui acord în aceleași domenii cu țara terță în cauză.

- **Temeiul juridic**

Temeiul juridic al prezentei propuneri referitoare la acordurile privind aspectele sectoriale și având ca obiect legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale este articolul 61 litera (c) din tratat și articolul 65 din Tratatul CE care prevăd că măsurile în domeniul cooperării judiciare în materie civilă cu implicații transfrontaliere trebuie luate în conformitate cu articolul 67 alineatul (5) a doua liniuță, respectiv în baza procedurii de codecizie.

- **Principiul subsidiarității**

Propunerea intră în sfera competenței exclusive a Comunității. Prin urmare, principiul subsidiarității nu se aplică.

- **Principiul proporționalității**

Propunerea respectă principiul proporționalității din motivele care urmează.

Procedura propusă reprezintă o excepție de la exercitarea competenței exclusive a Comunității în domeniile enunțate mai sus. Aceasta se limitează la ceea ce este strict necesar pentru a permite statelor membre să încheie acorduri cu țările terțe în domeniile identificate și stabilește o serie de criterii care trebuie îndeplinite. Statele membre pot obține o autorizare doar dacă se poate considera că impactul acordului asupra sistemului comunitar în vigoare este neglijabil.

Procedura propusă implică recurgerea la procedura comitologiei, întrucât o procedură legislativă nu este considerată necesară și având în vedere că procedura propusă privește competențele de executare ale Comisiei.

Prin urmare, procedura propusă reduce la un minim esențial sarcinile administrative pentru Comunitate și guvernele naționale.

- **Alegerea instrumentelor**

Instrumentul sau instrumentele propuse: regulament.

Alte instrumente nu ar fi adecvate din motivele enumerate în continuare.

Întrucât procedura propusă prevede o derogare de la dreptul comunitar, un regulament este instrumentul direct aplicabil care oferă cele mai complete garanții în ceea ce privește certitudinea juridică și egalitatea de tratament.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului comunitar.

5. INFORMAȚII SUPPLEMENTARE

- **Clauza de reexaminare / revizuire / caducitate**

Propunerea include o clauză de reexaminare și o clauză de caducitate.

- **Explicarea detaliată a propunerii**

Domeniul de aplicare (articolul 1)

Articolul 1 limitează domeniul de aplicare al prezentei propuneri la domeniile reglementate de Regulamentul (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale și de Regulamentul (CE) nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale, doar în ceea ce privește aspectele sectoriale.

Definiții (articolul 2)

Articolul 2 prevede că numai acordurile bilaterale dintre un stat membru și o țară terță pot face obiectul procedurii instituite prin prezenta propunere. Prin urmare, acordurile multilaterale (inclusiv, în special, acordurile regionale) nu constituie obiectul procedurii propuse.

Procedura propusă (articolele 3-8)

Procedura propusă este menită să instituie un sistem operațional care presupune formalități reduse. În același timp, aceasta asigură păstrarea acquis-ului comunitar.

Procedura (articolul 3) impune statului membru să notifice în scris Comisia cu privire la intenția de a iniția negocieri privind un nou acord sau de a modifica un acord existent. Notificarea trebuie să includă o copie a proiectului de acord, dacă este disponibil, precum și a

oricăror alte documente relevante. Această notificare trebuie efectuată cel târziu cu trei luni înainte de inițierea negocierilor cu țara terță vizată.

După primirea notificării, Comisia examinează dacă statul membru poate demara negocierile (articolul 4). În cazul în care Comunitatea a încheiat deja un acord cu țara terță având același obiect, cererea este respinsă în mod automat. Evaluarea cuprinde etapele descrise în cele ce urmează. În cazul în care Comunitatea nu a încheiat nici un acord cu țara vizată, Comisia trebuie să stabilească dacă se preconizează încheierea unui asemenea acord în viitorul apropiat. Dacă acesta nu este preconizat în viitorul apropiat, Comisia poate acorda autorizarea, sub rezerva îndeplinirii următoarelor două condiții: (a) statul membru în cauză a demonstrat că are un interes special să încheie un acord cu țara terță legat, în special, de existența unor legături economice, geografice, culturale sau istorice între acesta și țara terță (b) Comisia constată că acordul propus are un efect limitat asupra aplicării uniforme și consecvente a normelor comunitare în vigoare și asupra funcționării corespunzătoare a sistemului stabilit de norme în cauză.

Atunci când Comisia consideră că nu există obstacole în calea încheierii acordului propus, în lumina condițiilor menționate mai sus, aceasta poate permite statului membru să inițieze negocierile (articolul 5). Dacă este cazul, Comisia poate propune orientări în materie de negociere și poate solicita includerea anumitor clauze.

De asemenea, acordul va include o clauză de caducitate care va avea ca efect denunțarea acestuia în cazul în care Comunitatea Europeană încheie un acord cu țara terță în cauză.

Decizia privind autorizarea de a iniția sau nu negocieri este luată de către Comisie cu sprijinul unui comitet consultativ, în conformitate cu articolul 3 din Decizia 1999/468/CE a Consiliului de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei¹⁰. Întrucât obiectivul este limitarea la minim a formalităților, procedura consultativă este justificată. Comisia prezintă comitetului un proiect al măsurilor care trebuie luate, cu privire la care comitetul emite un aviz. Ulterior Comisia decide, pe baza acestui aviz, în măsura posibilului, și informează comitetul cu privire la modul în care a ținut cont de acest aviz.

Dacă rezultatul evaluării Comisiei este negativ, Comisia nu acordă autorizarea și înaintează decizia unui comitet consultativ în vederea emiterii unui aviz.

Comisia poate decide să participe în calitate de observator la negocierile dintre statul membru și țara terță. În cazul în care Comisia nu ia parte la negocieri, aceasta trebuie să fie informată cu privire la rezultatele obținute în cursul diferitelor etape de negocieri, pentru ca, din rațiuni de eficiență, să emită avizul său cu privire la conținutul acordului înainte de încheierea finală a acestuia (articolul 6).

Etapa finală a procedurii se referă la încheierea acordului (articolul 7). Înainte de parafarea acordului, statul membru vizat trebuie să notifice Comisia cu privire la rezultatele negocierilor și să transmită textul acordului. Comisia va evalua dacă acordul respectă orientările sale în materie de negociere și dacă se poate considera că încheierea acordului are efecte negative asupra funcționării sistemului comunitar în vigoare și, în special, dacă (și în ce măsură) este posibil să afecteze acquis-ul comunitar în vigoare. În cazul în care evaluarea Comisiei este pozitivă, aceasta va acorda autorizația. Dacă evaluarea este negativă, statul membru vizat nu

¹⁰ Decizia Consiliului de stabilire a procedurilor pentru exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei (1999/468/CE), JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

este autorizat să încheie acordul. Decizia se adoptă în conformitate cu procedura de gestionare prevăzută la articolul 4 din Decizia 1999/468/EC a Consiliului.

Se propune ca decizia luată de Comisie să fie adoptată în funcție de fiecare etapă relevantă a procedurii de evaluare într-o perioadă de șase luni de la notificarea relevantă efectuată de către statul membru.

Dispoziții tranzitorii și finale (articolele 9-11)

Articolul 9 prevede dispozițiile tranzitorii aplicabile în cazul în care, în momentul intrării în vigoare a regulamentului, statul membru vizat a inițiat deja negocieri cu țara terță sau le-a încheiat deja, însă nu și-a dat consimțământul de a fi obligat în virtutea acordului¹¹.

De asemenea, procedura propusă se aplică acestei situații, sub rezerva efectuării adaptărilor necesare: notificarea Comisiei cu privire la (proiectul de) acord, evaluarea de către Comisie în baza condițiilor obiective enumerate la articolul 4 din propunere, autorizarea de continuare a negocierilor și stabilirea orientărilor în materie de negociere dacă stadiul acestora permite, precum «și autorizarea de a încheia acordul.

Articolul 10 prevede înaintarea de către Comisie către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social, până în ianuarie 2014, a unui raport cu privire la aplicarea regulamentului. Raportul va fi însoțit de o inițiativă legislativă corespunzătoare, având în vedere că aplicabilitatea regulamentului este limitată până la 31 decembrie 2014.

¹¹ Un exemplu în acest sens ar putea fi proiectul de acord dintre Franța, Elveția și Organizația Europeană pentru Cercetări Nucleare privind legea aplicabilă întreprinderilor care își desfășoară activitatea în cadrul incintelor OECN în vederea furnizării de servicii transfrontaliere. Acordul oferă un exemplu de acord sectorial care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 593/2008 („Roma I”) și, prin urmare, face obiectul procedurii propuse.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de stabilire a unei proceduri pentru negocierea și încheierea acordurilor bilaterale între statele membre și țările terțe privind aspecte sectoriale și având ca obiect legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 61 litera (c), articolul 65 și articolul 67 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei¹²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹³,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat¹⁴,

întrucât:

- (1) Titlul IV din Tratatul de instituire a Comunității Europene (denumit în continuare „Tratatul CE”) constituie temeiul juridic pentru adoptarea legislației comunitare în domeniul cooperării judiciare în materie civilă.
- (2) În mod tradițional, cooperarea judiciară în materie civilă dintre statele membre a fost reglementată prin acorduri între statele membre și țările terțe.
- (3) Articolul 307 din Tratatul CE impune eliminarea tuturor incompatibilităților dintre acquisul comunitar și acordurile internaționale încheiate de statele membre și țările terțe. Acest fapt ar putea presupune renegocierea acordurilor.
- (4) De asemenea, ar putea fi necesară încheierea de noi acorduri cu țările terțe prin care să se reglementeze domeniile justiției civile care intră în domeniul de aplicare al titlului IV din Tratatul CE.
- (5) În opinia sa 1/03 din 7 februarie 2006 privind încheierea noii Convenții de la Lugano CEJ a confirmat dobândirea de către Comunitate a competenței externe exclusive de a negocia și încheia acorduri internaționale cu țările terțe privind o serie de domenii importante menționate în titlul IV din Tratatul CE. Curtea a confirmat, în special, dobândirea de către Comunitate a competenței exclusive de a încheia acorduri internaționale cu țările terțe privind aspecte care vizează, printre altele, normele

¹² OJ C , , p. .

¹³ OJ C , , p. .

¹⁴ OJ C , , p. .

stabilite în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 („Bruxelles I”), în special privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

- (6) Astfel, în conformitate cu articolul 300 din Tratatul CE, Comunitatea este în măsură să încheie asemenea acorduri între Comunitate și o țară terță, în cadrul competențelor sale.
- (7) Articolul 10 din Tratatul CE impune statelor membre să faciliteze realizarea obiectivelor Comunității și să se abțină de la orice măsură care ar putea prejudicia realizarea obiectivelor din tratat. Această obligație de cooperare loială este de aplicabilitate generală, indiferent dacă este vorba sau nu de o competență exclusivă a Comunității.
- (8) Este necesar să se evalueze dacă există un interes comunitar suficient pentru înlocuirea cu acorduri comunitare a tuturor acordurilor bilaterale existente între statele membre și țările terțe. Prin urmare, este necesară stabilirea unei proceduri cu dublă finalitate. Prima este aceea de a permite Comunității să evalueze existența unui interes comunitar suficient pentru încheierea unui anumit acord bilateral. A doua este de a autoriza statele membre să încheie acordul în cauză atunci când nu există un interes comunitar pentru încheierea unui asemenea acord.
- (9) Trebuie instituită o procedură coerentă și transparentă pentru a autoriza statele membre de a modifica actualele acordurile cu țările terțe sau de a negocia și încheia noi acorduri în circumstanțe extraordinare, în special atunci când Comunitatea nu a exprimat intenția de a-și exercita competențele externe în vederea încheierii acordului. Această procedură nu aduce atingere competenței exclusive a Comunității și prevederilor articolelor 300 și 307 din Tratatul CE. Întrucât constituie o derogare de la norma conform căreia Comunitatea are competențe exclusive în ceea ce privește încheierea acordurilor internaționale în aceste materii, procedura propusă trebuie considerată o măsură excepțională și trebuie să aibă o durată și un domeniu de aplicare limitate.
- (10) În temeiul considerentelor din Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)¹⁵ și din Regulamentul nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I)¹⁶, Comisia trebuie să facă „o propunere Parlamentului European și Consiliului cu privire la procedurile și condițiile în conformitate cu care statele membre vor putea negocia și încheia, în nume propriu, acorduri cu țări terțe, privind aspecte sectoriale, care să conțină dispoziții referitoare la legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale”.
- (11) Conform acestor regulamente, mecanismul propus trebuie să se aplice acordurilor doar în cazuri cu titlu individual și excepțional privind aspecte sectoriale, și trebuie să cuprindă norme în domeniile reglementate de aceste instrumente.
- (12) Pentru a se garanta că un acord propus de un stat membru anulează eficacitatea dreptului comunitar și nu aduce atingere funcționării corespunzătoare a sistemului

¹⁵ JO L 199, 31.07.2007, p. 40.

¹⁶ JO L 177, 04.07.2008, p. 6.

instituit prin normele sale, este necesară o autorizare atât pentru inițierea și continuarea negocierilor, cât și pentru încheierea unui acord. Aceasta va permite Comisiei să evalueze impactul preconizat asupra dreptului comunitar al (posibilului) rezultat al negocierilor. În cazurile relevante, Comisia poate propune orientări în materie de negociere sau poate solicita includerea unor anumite clauze în acordurile propuse.

- (13) Pentru a se asigura că acordul nu constituie un obstacol în calea punerii în aplicare a politicii externe a Comunității privind cooperarea în materie civilă și comercială, acordul trebuie să prevadă denunțarea acestuia atunci când se încheie un acord comunitar cu aceeași țară terță, având același obiect privind legea aplicabilă.
- (14) Este necesară prevederea de măsuri tranzitorii pentru reglementarea situațiilor în care, la data intrării în vigoare a prezentului regulament, statele membre desfășoară negocieri cu o țară terță sau nu ori au încheiat negocierile dar nu și-au exprimat consimțământul încă de a fi obligate în virtutea acordului.
- (15) Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament trebuie adoptate în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei¹⁷.
- (16) În conformitate cu principiul proporționalității stabilit la articolul 5 din tratat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (17) Regatul Unit și Irlanda, în conformitate cu articolul 3 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, participă la adoptarea și punerea în aplicare a prezentului Regulament, în măsura în care au luat parte la adoptarea și punerea în aplicare a regulamentelor vizate de prezentul regulament ori au acceptat regulamentele, după adoptarea acestora.
- (18) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, care nu este obligatoriu pentru aceasta și nu i se aplică,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament stabilește o procedură care să permită autorizarea unui stat membru să modifice un acord bilateral existent între respectivul stat membru și o țară terță sau să negocieze și să încheie un nou acord bilateral în conformitate cu condițiile stabilite în dispozițiile următoare.

¹⁷ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

2. Prezentul regulament se aplică acordurilor bilaterale încheiate între statele membre și țările terțe privind aspecte sectoriale, având ca obiect legea aplicabilă în materie civilă și comercială și care fac parte, parțial sau în totalitate, din domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 593/2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale și al Regulamentului (CE) nr. 864/2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale.

Articolul 2

Definiții

1. În sensul prezentului regulament, prin „acord” se înțelege un acord bilateral încheiat între un stat membru și o țară terță.
2. În sensul prezentului regulament, prin „stat membru” se înțelege orice stat membru, cu excepția Danemarcei.

Articolul 3

Notificarea Comisiei

1. În cazul în care un stat membru intenționează să inițieze negocieri cu o țară terță în vederea modificării unui acord existent sau pentru a încheia un nou acord care face parte din domeniul de aplicare al prezentului regulament, acesta notifică în scris intențiile sale Comisiei.
2. Notificarea include o copie a acordului existent, proiectul de acord sau proiectul de propunere al țării terțe, dacă este cazul, și orice alte documente relevante. Statul membru descrie obiectivele negocierilor, specifică aspectele care trebuie abordate sau dispozițiile acordului existent care trebuie modificate și oferă orice altă informație relevantă.
3. Această notificare se efectuează cel târziu cu trei luni înainte de inițierea negocierilor formale cu țara terță vizată.

Articolul 4

Evaluarea efectuată de către Comisie

1. După notificare, Comisia efectuează o evaluare prin care să stabilească dacă statul membru poate continua negocierile cu țările terțe în cauză. În cazul în care Comunitatea a încheiat deja un acord cu țara terță având același obiect, cererea statului membru va fi respinsă în mod automat de către Comisie.
2. În cazul în care Comunitatea nu a încheiat încă un acord cu țara terță în cauză, în cadrul evaluării pe care o întreprinde Comisia verifică, în primul rând, dacă se preconizează în viitorul apropiat un acord în materie cu țara terță în cauză. În caz

contrar, Comisia poate acorda autorizarea, sub rezerva îndeplinirii următoarelor două condiții:

- (a) statul membru în cauză a făcut dovada unui interes specific de a încheia acordul sectorial bilateral cu țara terță privind, în special, existența unor legături economice, geografice, culturale sau istorice între acesta și țara terță și
- (b) Comisia stabilește că acordul propus are un efect limitat asupra aplicării uniforme și coerente a normelor comunitare în vigoare și asupra funcționării corespunzătoare a sistemului stabilit de norme în cauză.

Articolul 5

Autorizarea de a iniția negocieri

1. În cazul în care Comisia consideră că nu există obstacole în calea încheierii acordului propus, în lumina condițiilor menționate la articolul 4, aceasta poate permite statului membru să inițieze negocieri privind acordul cu țara terță în cauză. Dacă este cazul, Comisia poate propune orientări în materie de negociere și poate solicita includerea anumitor clauze în acordul propus.

Acordul conține o clauză privind denunțarea în cazul în care Comunitatea încheie un acord cu aceeași țară terță, având același obiect. Acordul include următoarea clauză: „(numele statului membru) denunță acordul în cazul în care Comunitatea Europeană încheie un acord cu (numele țării terțe) privind același obiect din domeniul justiției civile reglementat de prezentul acord”.

2. În cazul în care Comisia consideră că există obstacole în calea încheierii acordului propus, în lumina condițiilor menționate la articolul 4, statul membru nu va fi autorizat să inițieze negocieri privind acordul cu țara terță.
3. Comisia va lua o decizie privind acordarea autorizării menționate la alineatele (1) și (4) în conformitate cu procedura menționată la articolul 8 alineatul (2).

Comisia emite decizia privind cererea statului membru în termen de șase luni de la primirea notificării menționate la articolul 3.

Articolul 6

Participarea Comisiei la negocieri

Comisia poate participa în calitate de observator la negocierile dintre statul membru și țara terță. În cazul în care nu participă în calitate de observator, Comisia va fi informată în legătură cu evoluția și rezultatele negocierilor în diferite etape ale desfășurării acestora.

Articolul 7

Autorizarea de a încheia acordul

1. Înainte de parafarea acordului, statul membru vizat transmite textul acordului Comisiei și o notifică cu privire la rezultatele negocierilor.
2. După notificare, Comisia va efectua o evaluare privind compatibilitatea acordului negociat cu evaluarea sa inițială. Comisia trebuie să analizeze dacă acordul ține seama de solicitările Comisiei, în special în ceea ce privește includerea clauzelor menționate la articolul 5 alineatul (1) și dacă încheierea acordului propus anulează eficacitatea dreptului comunitar și dacă aduce atingere funcționării corespunzătoare a sistemului instituit prin normele sale.
3. În cazul în care Comisia consideră că negocierile s-au finalizat cu un acord care nu îndeplinește cerințele menționate la alineatul (2), statul membru nu va fi autorizat să încheie acordul.
4. În cazul în care Comisia consideră că negocierile s-au finalizat cu un acord care îndeplinește cerințele menționate la alineatul (2), statul membru poate fi autorizat să încheie acordul.
5. Comisia ia o decizie privind autorizarea menționată la alineatele (3) și (4) în conformitate cu procedura menționată la articolul 8 alineatul (3).

Comisia emite decizia privind cererea statului membru în termen de șase luni de la primirea notificării menționate la alineatul 1.

Articolul 8

Comitologie

1. Comisia este asistată de un comitet instituit în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. [...] de stabilire a unei proceduri pentru negocierea și încheierea acordurilor bilaterale între statele membre și țările terțe privind aspecte sectoriale și având ca obiect competența, recunoașterea și executarea hotărârilor și deciziilor în materie matrimonială, a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere, precum și legea aplicabilă aspectelor privind obligațiile de întreținere.
2. Atunci când se face trimitere la acest paragraf, se aplică procedura consultativă stabilită la articolul 3 din Decizia 1999/468/CE, în conformitate cu articolul 7 și articolul 8.
3. Atunci când se face trimitere la acest paragraf, se aplică procedura de gestionare stabilită la articolul 4 din Decizia 1999/468/CE, în conformitate cu articolul 7 și articolul 8.
4. Perioada prevăzută la articolul 4 alineatul (3) din Decizia 1999/468/CE este de trei luni.

Articolul 9

Dispoziții tranzitorii

1. Atunci când un stat membru a inițiat deja negocieri pentru încheierea unui acord cu o țară terță la data intrării în vigoare a prezentului regulament, se aplică articolul 3 alineatul (1), articolul 3 alineatul (2) și articolele 4-7.

În cazul în care stadiul negocierilor o permite, Comisia poate să propună orientări în materie de negociere sau includerea unor clauze speciale, conform articolului 5 alineatul (1).

2. Atunci când un stat membru a finalizat deja negocierile la data intrării în vigoare a prezentului regulament fără ca acesta să fi fost încheiat, se aplică articolul 3 alineatul (1), articolul 3 alineatul (2) și articolul 7 alineatele (2) – (5).

Atunci când se adoptă o decizie privind acordarea sau nu a autorizării de încheiere a acordului Comisia va evalua, de asemenea, existența sau nu a unor obstacole în calea încheierii acestuia, în lumina condițiilor menționate la articolul 4.

Articolul 10

Revizuire

Până la 1 ianuarie 2014 Comisia va prezenta Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentului regulament, care poate fi însoțit de o inițiativă legislativă corespunzătoare.

Articolul 11

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică până la 31 decembrie 2014.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele
[...]

Pentru Consiliu
Președintele
[...]